

Max Scharnigg

Uspon na sjevernu liticu Eigera pod stepeništem

1

Bio je prvi četvrtak u travnju, kada više nisam stupio u stan. Tada sam tjednima pisao članak o prvom usponu na sjevernu liticu Eigera, a nad gradom je puhao topao vjetar, koji je ljude činio nemirnima i brzima. Zadnji sam napustio novinsku redakciju i podzemnom se odvezao do kuće, mislima i dalje na Eigeru. Za vrijeme vožnje stajao sam pokraj dva muškarca u upadljivim jaknama. Kragne su zakopčali visoko pod bradom, govorili napola u jaknu, napola sugovorniku o predstojećem vikendu i čuo sam da jedan upravo rekao “navečer će sigurno biti genijalno”, kada je zvuk zatvarajućih vrata sve zaglušio. Na meni okrenutim leđima drugoga velikim pisanim slovima bile su izvezene riječi “Mammut Extreme”, a kada sam ih u mislima tiho izgovarao oglasila se poruka vozača tako da je zazvučalo kao Mammut Extreme Stiglmairplatz.

Anderl Heckmair je sa svojim prijateljem Wiggerlom biciklom odvezio od Münchena do Grindelwalda, bilo je to 1938. Neposredno uz sjevernu liticu Eigera podigli su šator, okrijepili se *Ovomaltineom* i započeli uspon, u vunenim puloverima. Na putu su sreli poznatog alpinista Heinricha Harrera, koji je sa svojim kolegama već duže ubadao po litici. Dečki su se zakačili za liticu iza Harrera i u četvero su za sedamnaest sati savladali liticu. Na terasi “Malog Scheidegga” stajali su izletnici u pumpericama i dalekozorom promatrali uspon. Kada je Heckmair stigao na vrh, njegova je najveća briga bila da za nadolazeću noć neće naći smještaj jer Wiggerl i on nisu više imali novaca. Poslije je kao vojnik morao na istočni front, nakon toga je bio planinski vodič u Obersdorfu. Pred dva mjeseca, prvog veljače, Anderl Heckmair, veliki osvajač Eigera, umro je. Bilo je to na moj dvadeset osmi rođendan.

Bio sam premoren, M. je to rekla i bilo je točno. Pred dva tjedna zatražio sam godišnji, ali nisam dobio odgovor. Možda su slutili da mi uopće nije do godišnjeg. Nisu mi na pameti bili suncobrani. Ono što sam želio bila je ugodna tišina, poput tišine na malom gradskom groblju. To mi se pričinjalo kao odmor, ugodna tišina, u kojoj bih se mogao kretati. Izašao sam na Rotkreuzplatzu i nisam krenuo po

Leonrodstraße kao obično, već sam skrenuo tek u sljedeću ulicu. Pločnici su bili mokri i čisti.

Ispred mene hodala je mlada žena, koja je odozda izgledala kao M., sa svojim tamnoplavim konjskim repom. Ali bila je nešto viša i nosila je smeđe kožnate čizme u kojima su se gubile njezine traperice. Hodala je žurno, kao i ja.

Preselili smo se pred nešto više od godinu dana u kuću u Jutastraße, sniježilo je i grijanje nije radilo tako da smo se prvih tjedana smrzavali, a M. gotovo nije izlazila iz kreveta. Kada bih se vraćao iz redakcije moj je dah u hladnoj sobi stvarao oblačice.

Mlada žena ispred mene također je skrenula u Jutastraße, i to me uznemirilo. Ulica nije bila duga. Zaista je usporila pred mojom kućom i kratkim pokretom povukla torbicu pred sebe kako bi u njoj potražila ključeve. Stao sam, a to je moglo izgledati razumno samo na par sekundi. Potom sam se okrenuo na lijevo, prešao ulaz u garažu do male rešetkaste kapije, na kojoj je visio natpis "Zatvaraj vrata". Preko stražnjeg dvorišta susjedne kuće došao sam u naše stražnje dvorište, koje se sastojalo od niske barake za kante za otpad i malog vrta, u kojemu je kućepaziteljeva žena sadila hortenzije. Hortenzije su prošlog ljeta toliko narasle da su se pčele, koje su odlazile do najviših cvjetova, morale odmarati na našem balkonu.

Kroz teška željezna vrata, koja su bila samo pritvorena, stigao sam na stubište. Koraci mlade žene odzvanjali su gore na drvenim stepenicama, dok sam ja stajao. Nije upalila svjetlo, stubište je bilo mračno, a mrak je pomalo vonjao na vruće meso jer u kući se nalazila mesarnica. Čuo sam kako se ženin korak zaustavio i kako su se vrata otvorila, pretpostavio sam na trećem katu. Mi smo stanovali na drugom.

Prekidač za svjetlo podario mi je osvjetljnje tek na drugi pritisak, polagano sam se penjao stepenicama, u rukama držeći novine iz našeg poštanskog sandučića, što je značilo da M. ni danas nije izašla iz kuće. U našem stanu gorilo je svjetlo, koje je kroz mliječno staklo starih vrata toplo i ravnomjerno osvjetljavao stubište. Na kućnom pragu stajao je par cipela. Nitko nije uobičavao ostavljati cipele na stubištu, osim gumenih dječjih čizama. Bile su to niske muške cipele, uredno postavljene uz naš tepih. Imale su sportski, uski oblik, ali nisu bile tenisice, njihova blijedo zelena koža napukla je na nekim mjestima, unutrašnja koža bila je žuta, odozgo sam mogao vidjeti potamnjene otiske stopala. Vezice su mi se činile preduge. To nisu bile moje cipele.

Svjetlo na stubištu ugasilo se dalekim tihim zvukom, stajao sam u mraku pred nepoznatim parom cipela pred našim vratima. Kao da je sa svjetlom nestao i pozadinski zvuk, tišina na stubištu postala je jasnija. Na jednom od viših katova vrtila se mašina za rublje. Nije bilo objašnjenja za te cipele, M. nije imala brata ni prijatelja, koji bi nenajavljeni došli u posjet. Bilo je takvih prijatelja, to sigurno, ali oni su s godinama nestali. Žuta podstava cipela i dalje se raspoznavala u polumraku. Nježno samo dodirnuo cipele nogom i odmaknuo ih malo u stranu dok lagano nisu lupnule u vrata. Unutra sam čuo glasove. Govorila je žena, prigušenim glasom, kao da govori iza dvojica zatvorenih vrata, nisam mogao razaznati je li to bila M. Glas je zvučao opušteno i blago, kao da govori čovjeku koji već dugo sjedi u toploj prostoriji. Muški glas činio su se još udaljenijim, ali jasno sam čuo tvrde slogove kojima je počinjala svaka treća ili četvrta riječ. Onda su se vrata otvorila, razgovor je postao glasniji, iako nisam razumio pojedinačne riječi, otvorila su se druga vrata, oba su mi glasa dolazila sve bliže. Odjednom sam vrlo blizu čuo kako se iznutra postavlja lanac, isti lanac na vratima, koji smo u tihoj ceremoniji svake večeri postavljali M. i ja i bez čijeg se zaštitnog škljocanja nismo mogli umiriti.

Glasovi su opet postali tiši, zagrlili su se udaljavajući se, kako mi se činilo, zapleli jedan u drugoga kroz smijeh, sve dok na kraju puštanje vode u zahodu nije sve nadglasalo. Imali smo glasan vodokotlić, voda je padala s gotovo dva metra visine iz vodokotlića na stropu u školjku. Iskoračio sam jedan korak od vrata, svjetlo je nepromijenjeno prodiralo kroz mliječna vrata na stubište, ali izgubilo je na toplini. Iznutra se sada čulo zveckanje posuđa koje je netko uzimao iz ormara i postavljao na stol, neprestano okruženo smirenim razgovorom oba glasa. Kroz procjep vrata blago se širio miris toplog luka. Stajao sam, pomalo zadihan, s ključem u rukama.

Udaljenim klikom upalilo se svjetlo na stubištu, čuo sam odozdo lupanje vrata stana, a potom i kućnih vrata. Zaprepašteno sam se okrenuo, gurnuo ključ u džep kaputa i otišao – baš kao da sam upravo napustio stan. Ubrzano sam silazio, kao da sam u nekom filmskom prizoru, došao sam do poštanskih sandučića, koji su visili na zidu pored podrumskih vrata. Ostao sam stajati pred našim sandučićem kao da mala pločica s našim imenima ima istu funkciju kao i pločica s brojem na parking u tvrtke, kao da tu mogu parkirati i ugasiti motor.

Kuća je stara, ima veliki ulaz natkriven visokim krovom. Zidovi su do visine brade obloženi plavim pločicama. Svjetlo se opet ugasio, zvuk brojača bio je sada posve blizu. Na trenutak sam zatvorio oči, na unutrašnjoj strani kapaka treptale su zelene cipele pred našim vratima. Cipele su pripadale muškarcu, koji je bio u našem stanu i razgovarao s M., čak i u ovome trenutku. Postavili su stol i pustili vodokotlić da curi. Nešto se dogodilo. Tek nekoliko sati ranije u tom sam stanu ustao, probudio M. i dok sam se oblačio pred ormarom razgovarao sam s njom kao svakog jutra, u blagom ritmu prilagođenom njezinom buđenju, u kojemu sam je pitao kako je spavala, što je sanjala i druge besmislice koje su se možda zbile. Jesam li jutros otvorio prozor? Rekao nešto o vremenu? Je li sunce na rubovima metalnih žaluzina upalo kao blješteći okvir? Nije li M. čak ustala po čašu vode? Sve to moglo se dogoditi jučer ili uopće ne. Pogledao sam kroz ogradu stepeništa prema gore, ali pogled je sezao samo nekoliko metara uvis. Gore je sve bilo drvenasto mračno. Nisam imao potrebu još jednom se uspeti.

Pod stepenicama je bilo mjesta. Tamo su stajala dječja kolica i košara za reklamne letke, koju je povremeno praznio kućepazitelj. Stepence su stršale poput nekog polovičnog krova. Povukao sam dječja kolica malo u stranu i bio pun sebe od načina na koji sam ih gurao. Iza je bilo potpuno mračno. Kao dječak stanovao sam u sobi na krovu, krevet mi je bio uz sam rub na kojemu je počinjala krovna kosina. Nekada bih pri ustajanju lupio glavom, ali dobro sam spavao a godinama nakon što su moji roditelji prodali kuću sa krovnom sobom mogao sam zaspati samo kada bi zamišljao krovnu kosinu moje dječje sobe.

Ušuljao sam se pod stepenište. Pod je bio topao, mora da su ispod smeđih pločica prolazile cijevi grijanja. Leđima sam se naslono na zid, točno na mjesto na kojemu sam glavu bez problema mogao nasloniti na kosinu stepeništa. Nogama sam postavio dječja kolica pred sebe tako da me njihova bočna strane zagrađivala. Košaru s papirima približio sam kolicima kao nadzorni toranj na desnu stranu. Novine sam postavio ispod kao izolacijski sloj. Razmišljao sam što sam danas u nju ubacio – duplericu s televizijskim filmom – i bio sam zadovoljan da je nečemu poslužila.

Položaj mi je bio udoban, sjedio sam na toplome podu, ispružene noge pružale su se skoro do kolica, koja su imala zaštitu od kiše pa su me gotovo cijelog zagrabila. Sa strane je košara, nešto niža od kolica, zatvarala kut. Svjetlo se ugasio, iz daljine je

crkva Isusova Srca zvonila osam sati, i već prije zadnjeg zvona, potpuno suprotno mojim navikama, zaspao sam kao malo dijete.

2

Sljedeće dane proveo sam pod stepenicama. Povremeno sam u stražnje dvorište išao protegnuti noge, no rijetko. Uopće nisam imao potrebu za kretanjem i promjenom. Nije mi bilo dosadno. U nekoj vrsti budnog sanjanja u mislima sam nastavio pisati o usponu na Eiger, naravno, nisam stvarno pisao. No ta su razmišljanja ipak bila detaljna i toliko točna da sam nakon nekoliko sati mogao brisati rečenice kao na računalu, a preostali se tekst jednostavno pomicao. Mogao sam pomicati čitave odlomke, i u miru korigirati ostale. Taj me posao posve zaokupio, tekst je u međuvremenu narastao na devet stranica i neprestano sam dodavao nove dijelove. Za duljih stanki osluškivao sam ljudske korake iznad meine te sam i o tome započeo pisati u glavi novi tekst, neku vrstu kataloga, u kojemu sam pokušao dati opis koraka. Želio bih da danas imam pristup tim opisima, sjećam se da su to bile snažne i oštroumne zamjedbe, slične bilješkama somelijera pri kušanju vina.

Bila je tu jedna žena, koja se spuštala ujutro sa zadnjeg, četvrtog, kata i koja bi zakoračila takvom preciznom silinom na svaku stepenicu da sam već prije njezinog prolaska stavljao glavu među koljena kao da sjedim u padajućem avionu. Još minutama nakon što bi gaziteljica izašla iz kuće stepenice su cvilile kao da se polako moraju opustiti i vratiti u prvobitno stanje. Uvečer, kada bi se žena vraćala kući jedva sam mogao raspoznati njezine korake od drugih. Tutnjala je samo ujutro. Ljudi navečer drugačije hodaju nego ujutro, vuku se polako u svoje domove, neprimjetno ili s olakšanjem ili su toliko natrpani vrećicama iz kupovine da nakon svakog koraka moraju napraviti malu pauzu baš kao da udišu rijedak zrak. Kada bi netko tako hodao, zamišljao sam da je to Anderl Heckmair koji upravo iznad mene čini zadnje korake preko sjevernog planinskog grebena. Neki bi se zaustavili već nakon prvog niza stepenica i gledali kroz prozor.

Puno sam vremena provodio pod stepenicama strahujući da će me razotkriti. Za taj sam slučaj izmislio dijalog koji sam neprestano mijenjao i iznova izgovarao, negdje ga uljepšavao, malo kratio. Moja obrana u svim varijantama sastojala se od toga da se pravim kako sam bez neke namjere dospio pod stepenice. Kao da sam u jednom

trenutku tražio neko mjesto pa se ovo pokazalo prikladnim. Zajedno s dragocijenom porcijom rastresenosti i uvjerljivog držanja u stilu “pa zašto da ne” to bi trebalo biti dovoljno da otjeram svoje razotkrivačelje i da zbrišem u stražnje dvorište dok oni ne nestanu.

Kao prvo, uopće nisam imao namjeru napustiti to mjesto. Tekst o Eigeru, kako sam predviđao, zahtijevao je još malo vremena, a za to nije bilo boljeg mjesta od mraka mog skrovišta pod stepenicama, koje nije davalo povoda da ga ljudi pomnije promotre. Na redakciju sam jedva pomišljao. Novine se, na kraju krajeva, tiskaju svaki dan i bez mene, svakog jutra oko šest sati revan albino gura ih u procjep poštanskog sandučića kao eksploziv u stijenu. Često bi se pritom zgužvala prva stranica i tako su me po cijeli dan gledali ispremiješani naslovi, čudno skraćene riječi koje su k tome nezamijećeno završavale u grotlu poštanskog sandučića. Pričinjalo mi je zadovoljstvo pogađati cijele naslove iz zgužvanih dijelova. Kod velikih novina je to išlo jednostavno jer su se u njima glavni naslovi uvijek sastojali od malog polja s političkim pojmovima i gotovim formulacijama. Sa žutom štampom bilo je teže jer su se tu trudili da naslove što upadljivije iskrive. Puno je novina cijeli dan ostajalo u sandučićima, a nemali broj njih završio bi u mojoj stražarskoj košari za papir. Ali nisam se mogao prisiliti pročitati neke od njih. Dovoljno mi je bilo odgonetanje naslova na prvoj stranici, čak i ako nikada nije bilo sigurno jesam li ih točno dešifrirao.

Pod stepenicama nisam ništa jeo. Moja je gled nestala već prvog sata. U početku sam si to objašnjavao svojim odricanjem od kretanja, ali sam si uskoro morao priznati da bi se i pri najmanjem utošku energije morala primjetiti iscrpljenost. Umjesto toga osjećao sam sitost, koja se određenih dana pojačala u osjećaj punoće. Tu se radilo o pravilu, koje je zaisigurno bilo u vezi s mirisima iz mesnice jer se taj intenzivan osjećaj javljao samo dvaput tjedno kada se tamo održavao dan mesnog sira. Ali u tom trenutku nisam imao vremena to pomnije provjeriti. Kada bi iz čistog hira pokušao biti gladan, osjećao sam se kao violinist, koji želi nešto izvesti, ali nema instrument. Bio je to gotovo napredni osjećaj biti bez metabolizma, kao da sam neki poseban čovjek. Ali o tome nisam pretjerano razmišljao.

Jednoga dana nestala su dječja kolica. Toga sam dana dugo spavao. Mjesto u drvenoj oblozi u koju sam običavao staviti glavu dok spavam obojilo se tamno i lagano sjajno, to je bilo otkriće koje me na teško objašnjiv način ispunilo velikim zadovoljstvom.

Krenuo sam od pretpostavke da dječja kolica više nisu u upotrebi, da su ovdje zauvijek ostavljena i da vlasnika svaki put kada ih u prolazu vidi malo podbodu na što je on naviknut. Jedina obitelj s malim djetetom u kući vukla je uza stepenice njegova kolica. To je iznad moje glave stvaralo takvu strku, koja se ugodno razlikovala od koraka.

Bez dječjih kolica mjesto je bilo ogoljeno. Novi prostor izgledao je pod mojim budnim i ispitivačkim pogledom višestruko promijenjen. Kao da dalekozorom traže oštrinu moje su oči letjele na sve strane i nakon završenih ispitivanja nisu mogle biti zadovoljne novonastalom situacijom. Košara za papir stajala je sada kao nešto sitno na rubu. Kada sam ispružio noge nedostajala im je konstrukcija kolica na koju su se do tada mogle smjestiti. Stršale su ogoljene i dugačke van. Gubitak glavnog skrivala nije promijenila ništa na mojoj nevidljivosti. Stanari su kao i obično prolazili kraj mog skrovišta u istom jutarnjem slijedu kojega su se držali s iznimnom točnošću tijekom cijelog tjedna. Svatko je imao svoje vrijeme napuštanja kuće, tek je rijetko taj red bio narušen, spoticanjem, vraćanjem, neodređenim oklijevanjem na zadnjoj stepenici. Kada su takve iritacije i nastupale, one su se ponavljale i utjecale na sve korisnike stepenica.

Nisam bio vidljiv, ali moj je posao tog dana zastao. Čitavi odlomci uspona na Eiger nisu više u mojoj glavi bili dostupni. Tako sam cijeli prijelaz "Bijelog pauka", do danas ključnog mjesta uspona na Eiger, nakon mukotrpne koncentracije pronašao tek u starijoj verziji. Praćen razdirućom brigom preletavao sam rečenicama, koje su bile nepotpune, čitao izraze, za koje sam mislio da su davno izbrisani, u svakome sam redu nalazio pogreške u tipkanju i netočnosti zbog kojih sam se jednako tako sramio i uznemiravao. Brzinska provjera cijelog teksta dovela me do spoznaje da su pojedini odlomci i dalje besprijeekorni kakve sam ih jučer ostavio. Drugi su se činili vraćeni na različite stadije završenosti, a nekoliko se mjesta, prijelaza i opaski uopće nisam

mogao sjetiti. Koliko god često se trudio, samo sam ih nakratko vidio, ali nikada dovoljno dugo da jasno prepoznam ono što nedostaje. Konstatacija štete i obavezno pohranjivanje oduzeli su mi cijelo prijepodne i dio poslijepodneva.

Toliko sam utonuo u taj posao da sam prekasno registrirao korak. Bio je drugačiji od ostalih i dolazio je odozgo. Prvih dana pod stepenicama, dok sam pripremao svoj katalog koraka, neprestano sam pokušavao misliti na M.-in korak. Tako sam je u mislim puštao da hoda ispred i zu mene, pratio je kroz galerije i tržnice kuda sam je inače pratio, ali nisam došao do upotrebljivog rezultata. Sada je odjek traženoga bio preda mnom. Bio je to hod koji se nije činio da služi pomicanju naprijed. Svakim novim iskorakom koraci bi se malo vratili unazad tako da su jedva doticali tlo i svakih nekoliko stepenica morali su učiniti mali međuskok kako bi zadržali ritam stepenica. Sve sam to sažeo sa zakašnjenjem, i dok sam to protumačio i završio otvoreni uspon na Eiger, ulazna su se vrata s laganim podrhtavanjem stakla ponovo zalupila. Unutrašnjost kuće bila je prošarana sunčevim trakama, u kojima su se polako gibale mrvice prašine. Gore i dolje.

Želio sam ponovo započeti s radom na tekstu, ali sada je sve bilo u nekom nemiru. Nestala dječja kolica, a uz to i M.-ini koraci smutili su me. Iznova sam se pokušao sjetiti tih koraka, akribijski, kao što se pokušavamo točno sjetiti posljednjih riječi samrtnika. Nije pogledala u poštanski sandučić i izašla je bez oklijevanja.

Posljednji put kada smo zajedno napustili kuću, pred tri ili četiri tjedna, ona se kao i obično još jednom okrenula na stubištu, s izlikom da je zaboravila ključeve. Čekao sam deset minuta pred izlogom mesnice kada je M. pažljivo izašla kroz ulazna vrata. U stanu se presvukla, umjesto svjetle suknje imala je tamne hlače, zbunjeno je gledala u pod, žustro me primila za ruku kao molbu za strpljenje i slabašno dodala svoju. Ta slabost bio je strah.

Nije se uvijek bojala, strah se tek poslije uvukao kod nas kao kakav bolesni rođak. Prve godine još nije bio tu, čak i ako je M. poslije tvrdila da ga ja samo nisam vidio. Naše mjesto susreta bila je tada klupica u Hofgartenu, točno na pola puta od njezinog fakulteta i moje redakcije. Jednom smo se tu dogovorili i odonda smo svaki dan dolazili na klupicu, uvijek u vrijeme prvog sastanka, a da se nismo dogovorili. Bili

smo sramežljivi i nesposobni prepoznati tu ključnu karakteristiku kod drugoga tako da je od početka stvorena prisna ravnoteža. Nijedno od nas nije se prvih tjedana usuđivalo zahtijevati sastanak sljedećeg dana. Tihom susretu u Hofgartenu koji se ponavljao svaki dan, prethodilo je tek neodređeno nadanje. Svaki sam dan bio siguran da M. neće doći, pa sam muku te ideje pokušavao ublažiti smišljanjem bezazlenih razloga njezina nedolaska. Svaki puta bih brižno u torbu stavio neku knjigu, bio je to, ovisno o raspoloženju, "Pan" od Knuta Hamsuna ili Byronovi dnevnic, jer nisam odlazio tamo kako bih sreo M. nego kako bih malo čitao. Do danas nisam pročitao ni retka te dvije knjige. M. je uvijek dolazila. U košari bicikla imala je ili Canettijev "Blendung" ili neku knjigu Françoise Sagan. Ona je obje pročitala, poslije. Bili smo jako slični. Ako sam ja uzeo Byrona, ona bi došla sa Sagan. Tako su se zaljubile i knjige, a danas u M.-inom ormaru jedan uz drugoga stoje Byron i Sagan, a kod mene Canetti i Hamsun leže jedan iznad drugoga, jer ja uobičajam knjige slagti u tornjeve do visine koljena. Sa susretima u Hofgartenu prolazilo je i ljeto, a mi nismo poduzimali ništa drugo osim sjedenja na klupici jedno pokraj drugoga. Bukova živica, koja je zaklanjala naša leđa od grada mjestimice je ogolila kada M. jednoga dana nije htjela sjesti, već me uzela za ruku i kada smo jako pažljivo napustili to prvo mjesto.

4

Nered pod stepenicama teško se mogao dovesti na normalnu mjeru. Ali nije mi se žurilo. Pripisivao sam događaje tog dana grešci u gradnji, krivoj konstrukciji u koju sam na brzinu previše toga strpao pa se morala urušiti. To sam u budućnosti želio izbjeći pa sam cijeli dan pomno sortirao tekstove u glavi, širio ih stranicu po stranicu i uživao u nastalim praznim prostorima kao u osvježenju. Dok je u podnevnim satima u kući bio mir, oko četiri poslijepodne vraćali su se prvi stanari i donosili okus prohodanog i prodisanog u kuću. Nisam se više brinuo oko njih, privukao bih noge i potpuno se predao pospremanju i novome početku. Dijelove teksta o Eigeru koji su mi djelovali nepromijenjeni svrstao bih u jedan kut, a sve što se doimalo manjkavo pažljivo sam raširio, sa strahom da bi novi udar vjetra mogao pobrkati razasute dijelove. Poput liječnika na operaciji, sterilno i preciznim pokretima, radio sam sa svješću da preda mnom rastvoreno leži nešto živo. Jedan dio teksta usprkos temeljitoj potrazi nisam uspio pronaći, i to onaj dio u kojemu se opisivalo približavanje Anderla Heckmaira podnožju Eigera. Iznova sam pretraživao

početke rečenice prema spasonosnom dijelu koji ih spaja kao što onaj koji čeka pretražuje masu prema jednome licu. Ali između dolaska i prvih postavljanja užadi u liticu u mojoj je priči bila rupa. Neprestano sam prelazio preko toga, ali ništa se više o tome nije dalo pronaći. Još uznemirujuće bilo je to da zapravo više nisam znao što sam tamo napisao. Ni arhiv mi nije bio od pomoći. Heckmairovo približavanje sjevernoj litici Eigeru nestalo je, nijedan korak, nijedna slika nije od njega ostala, a iza mojih zaklopljenih vjeđa prikazivala su se samo ulazna vrata, koja su se zalupila iza M. Bila su crvena i ružičasta. Dugo sam ih morao gledati.

Hej, što radite tamo?

Nestala su crvena i ružičasta vrata na mojim vjeđama. Umjesto njih pojavile su se te riječi, poput natpisa na svjetlećoj reklami pomicala su se s lijeva na desno, prebrzo. Nakon što prođu, znao sam, morat ću otvoriti oči i ništa neće biti kao prije.

Muškarca još nikada nisam vidio u kući. Stajao je, zastao u hodu i zato cijelim tijelom čudno nagnut prema meni, udaljen niti tri metra, nosio je staru pamučnu vrećicu na dugačkim ručkama preko ramena. Kosa mu je bijela i duga padala s obje strane lica, na način da je nitko ne bi primijetio. Oko vrata mu je visio lančić, kojemu je zadatak bio da drži njegove naočale koje su počivale na njegovom širokom truhu.

Muškarčevo pitanje i dalje je visilo u zraku. Prijateljski me gledao.

Znao sam da moji pripremljeni dijalozi ovdje neće proći pa sam rekao:

Radim.

Bez trenutka zbunjenosti rekao je:

Radite pod stepenicama.

To su i moje stepenice, stanujem na drugom katu.

Koliko dugo već tako sjedite?

Oklijevao sam i istovremeno upravo to mislio.

Ne mogu točno reći, u svakom slučaju već neko vrijeme, nekoliko dana, dva tjedna, ne više.

Starac učini jedan korak. U njegovom izrazu nije bilo ničeg posebnog, to me razočaralo. Sada je u ruke uzeo naočale.

Želite li ući?

Naočale su lupkale na vrata. Ja sam i dalje čučao s primaknutim koljenima, usta su mi, sada sam primijetio, bila ukočena od duge šutnje, krckala mi je vilica dok sam govorio.

K Vama?

Da, ja stanujem ovdje, zovem se Jahn. Danas ja kuham. Pileći paprikaš.

Meko je govorio, glas mu se prošetavao između riječi, bez ikakve žurbe. Pileći paprikaš. Riječ poput novog sunca, koje je brzo zašlo za moja brda riječi i sjala otamo između granitnih rečenica, glečera i vrhova, rovala je kroz alpinističke izraze, kroz kopče, karabinere i kuke pileći paprikaš isijavao je svoju crvenu toplinu. Čak se rastopio kroz moj rad posljednjih dana.

Curio sam.

Prevela Nataša Medved